

ข่าวเชียงใหม่ ข่าวเด่น ข่าวเชียงใหม่ล่าสุด ข่าวเชียงใหม่วันนี้

นักวิจัย มช. ค้นพบ “เห็ดพันธุ้อัปสร” เห็ดชนิดใหม่ของโลก

By ผู้สื่อข่าวออนไลน์ CM108 (3) - 03/10/2020

👁 160 💬 0

นักวิจัย มช. ค้นพบ “เห็ดพันธุ้อัปสร” เห็ดชนิดใหม่ของโลก

ทีมความหลากหลายทางชีวภาพด้านเห็ดราวิทยา โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สายสมร ลายอง หัวหน้าศูนย์วิจัยด้านความหลากหลายของจุลินทรีย์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนักวิจัยอีกสองท่าน คือ ดร.นครินทร์ สุวรรณราช และ ดร.จตุรงค์ คำหล้า สังกัดสำนักงานบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นผู้ร่วมวิจัยในโครงการ “การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของสวนป่าแม่เมาะ” ภายใต้ทุนขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ศรีเงินยวง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นหัวหน้าโครงการ ซึ่งได้ดำเนินโครงการในปี พ.ศ. 2559 – 2560 ที่ผ่านมา จากการดำเนินงานในโครงการภายใต้ทุนวิจัยดังกล่าว ทีมวิจัยเห็ดราขนาดใหญ่ได้ค้นพบเห็ดชนิดใหม่ที่เป็นการค้นพบใหม่ของโลก จำนวน 1 ชนิด ซึ่งจัดอยู่ในสกุล Pleurotus (สกุลที่ใช้เรียกเห็ดนางฟ้า) ซึ่งค้นพบโดย ดร.นครินทร์ สุวรรณราช และดร.จตุรงค์ คำหล้า นักวิจัยทั้งสองได้ร่วมกันศึกษาลักษณะสัณฐานวิทยา และศึกษาข้อมูลทาง DNA พื้นฐานเพื่อบอกถึงรหัสพันธุกรรม รวมถึงวิวัฒนาการของเห็ดสกุลดังกล่าวจนมั่นใจว่าเป็นเห็ดชนิดใหม่ของโลก จึงได้นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเสนอทูลขอพระราชทานชื่อสามัญ และขอพระบรมราชานุญาตใช้ชื่อวิทยาศาสตร์เป็นภาษาละติน “sirindhorniae” ในนามมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นักวิจัย มช. ค้นพบ "เห็ดพันธุ้อปสร" เห็ดชนิดใหม่ของโลก

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับพระราชทานชื่อเห็ดชนิดใหม่ดังกล่าวว่า "เห็ดพันธุ้อปสร" มีความหมายถึง นางฟ้า จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทีมวิจัยเห็ดราได้ตั้งชื่อวิทยาศาสตร์ของเห็ดชนิดนี้ว่า *Pleurotus sirindhorniae* sp. nov.

Suwannarach N. et al. ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวยังได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติด้านอนุกรมวิธาน PHYTOTAXA (Suwannarach et al. 2020 volume 460 เล่มที่ 4) นอกจากนี้พื้นที่สวนป่าแม่เมาะที่เป็นพื้นที่พบเห็ดพันธุ้อปสรครั้งแรก ทีมวิจัยยังพบการกระจายของเห็ดพันธุ้อปสรเพิ่มขึ้นในพื้นที่วิจัยปลูกผักพันธุ์กรรมพืช อพ.สธ.-มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของศูนย์การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทรัพยากรชัย จังหวัดลำพูน ในปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมามีอีกด้วย

เห็ดพันธุ้อปสร สามารถเพาะเลี้ยงเป็นเส้นใยบริสุทธิ์ได้ในห้องปฏิบัติการ และเป็นเห็ดที่สามารถนำมาเพาะเลี้ยงให้เกิดดอกเห็ด อีกทั้งมีรายงานว่ารับประทานได้ ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนที่สำคัญ และเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ เจริญได้รวดเร็วในก้อนเห็ดทั่วไปรวมถึงทนอากาศร้อนได้ดีกว่าเห็ดสกุลนางฟ้าชนิดอื่น ในอนาคตทีมวิจัยสามารถที่จะพัฒนาต่อยอดเป็นเห็ดเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยง สร้างรายได้ รวมถึงใช้เป็นสายพันธุ์ต้นแบบเพื่อปรับปรุงพันธุ์ในสภาพทนต่ออากาศร้อนได้ในอนาคต

เห็ดนางฟ้าที่มีรายงานในประเทศไทย ซึ่งเห็ดสกุลนางฟ้า (*Pleurotus* spp.) ซึ่งมีรูปร่างความคล้ายคลึงกันเห็ดนางรมซึ่งจัดอยู่ในแฟมิลี (family) เดียวกัน ในประเทศไทยนิยมเรียกเห็ดนางฟ้าโดยกรมวิชาการเกษตร แต่ในทางวิชาการนั้นยังไม่ได้มีการระบุการเรียกชื่ออย่างแน่ชัด ซึ่งแต่ก่อนมีความเข้าใจกันว่าเห็ดนางรมและนางฟ้าอยู่ในสกุล *Pleurotus sajor-caju* แต่ปัจจุบันเห็ดสกุลดังกล่าวได้ถูกเปลี่ยนให้จัดอยู่ในสกุล *Lentinus sajor-caju* (ประเทศไทยเรียกว่าเห็ดตีนปลอก) กลุ่มเดียวกับเห็ดลมบด ด้วยการอาศัยหลักการวิเคราะห์ทางเทคนิคอณูชีวโมเลกุล และในประเทศไทยมีรายงานการค้นพบเห็ดในสกุลเห็ดนางฟ้า จำนวน ๑๔ ชนิด คือ *Pleurotus angustatus* (เห็ดนางฟ้าภูฐาน), *P. cornucopiae* (เห็ดนางรมทอง), *P. cystidiosus* (เห็ดเป่าฮื้อ), *P. djamor* (เห็ดนางนวล), *P. eryngii*, *P. dryinus*, *P. flabellatus* (เห็ดมัน), *P. giganteus* (เห็ดโต่งฝน), *P. ostreatus* (เห็ดหอยนางรม), *P. platypus*, *P. pulmonarius*, *P. salmoneostramineus*, *P. porrigens* (เห็ดนางฟ้าขาน้อย), และ *P. sapidus* (เห็ดนางฟ้าขาว) ดังนั้นชนิดที่ ๑๕ ของประเทศไทย คือ *P. sirindhorniae* (เห็ดพันธุ้อปสร)

ลักษณะที่แตกต่างของเห็ดสกุลนางฟ้าที่มีการรายงานก่อนหน้านี้กับเห็ดพันธุ้อปสร

โดยอาศัยการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของดอกเห็ด พบว่าลักษณะดอกคล้ายกับเห็ดหอยนางรม (*P. ostreatus*) อย่างไรก็ตามเมื่อตรวจสอบลักษณะโครงสร้างอื่นๆ ภายใต้กล้องจุลทรรศน์ พบว่า เห็ดที่พบนี้มีเซลล์ที่สร้างสปอร์ (basidia) ขนาด 10-18 x 4-5.5 ไมโครเมตร ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าของเห็ดหอยนางรมที่มีขนาด 29-31 x 7-10 ไมโครเมตร และเห็ดที่พบมีขนาดของสปอร์ 5-7.5 x 3.5-4.5 ไมโครเมตร ซึ่งมีขนาดสั้นกว่าของเห็ดหอยนางรมที่มีขนาด 8-13 x 3-4.5 ไมโครเมตร ซึ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงวิวัฒนาการทางเทคนิคอณูชีววิทยา DNA เป็นข้อมูลสนับสนุนว่าเห็ดพันธุ์อัปสรมีความแตกต่างจากเห็ดนางรมอย่างชัดเจน